

ТРЪПАТАЪЛЪ ДЕ СТАТЪ

дпкеіатъ

днтре Австріа, Фрѣнція, Британіа маре, Прусія, Русія,
Cardinia ші Търчіа,

дп прівінца Прінціпалелоръ Молдова ші
Ромънія.

(С'а дпкеіатъ ла Парісѣ дп 19. Августъ 1858 ші с'а
ресмімватъ къ ресептївеле ратїфікѣчнїи тотъ аколо дп
2. Октомбре 1858.)

Noi *Францїскъ Іосїфъ I.*, дп дарѣлъ лѣї
дѣмнезеѣ дпшпратѣлѣ Австріеї, реѣеле Шпгѣріеї,
Боїемїеї, Ломбардіеї ші Вінеціеї, Далмаціеї,
Кроаціеї, Скіавонїеї, Галїціеї, Лодомерїеї ші
Ілїріеї; архїдѣчеле Австріеї; мареле дѣче алѣ
Краковїеї; дѣчеле Лотарїнїїеї, Салїзбурѣї, Стїріеї,
Карїнтіеї, Карніолїеї, Бѣковїнеї ші Сїлесїеї сѣ-
перїорї ші їнѣрїорї; мареле прїнчїпе алѣ Ар-
деалѣлѣї, марціонеле Моравїеї; комїтеле де Авс-
бургѣ ші Тїролѣ шчл. шчл., фачетѣ кѣпоскѣтѣ
ші адеверїтѣ прїн ачѣста тѣтѣрорѣ кѣрорѣ се
кѣвіне :

Кѣткѣ, днтре дпшптерїтѣлѣ пострѣ ші днтре
дпшптерїдїї еверенїсїмїлорѣ ші преа пѣтїнцїлорѣ
прїнчїпї, дпшпратѣлѣ Фрѣнцїлорѣ, реѣїна Брїта-
нїеї Марї ші Івернїеї, реѣеле Прусїеї, дпшптра-
тѣлѣ тѣтѣрорѣ Русїелорѣ, реѣеле Сардинїеї ші
мареле Сѣлтанѣ алѣ Османїлорѣ, — с'а дпкеіатѣ
ші сѣзѣкрїсѣ ла Парісѣ дп а 19 зі а лѣї Августѣ
апѣлѣ кѣрг., зрѣтѣорѣа конвенчїоне :

(Традѣчере. *)

Дп пѣтеле Зѣлїзі атогѣпѣтїте!

Мѣрїїле лорѣ дпшпратѣлѣ Австріеї, дпшп-
ратѣлѣ Фрѣнцїлорѣ, реѣїна репнѣлїзі зпїтѣ алѣ
Брїтанїеї Марї ші Івернїеї, реѣеле Прусїеї, дп-
шпратѣлѣ тѣтѣрорѣ Русїелорѣ, реѣеле Сардинїеї
ші дпшпратѣлѣ Османїлорѣ, воїндѣ, дп конфор-
мїтате кѣ детермїнѣчнїїле трѣпѣтѣлѣї конкеїатѣ
ла Парісѣ дп 30. Марцїѣ 1856, а консакра прїп
о конвоїре, кондѣлелеѣереа лорѣ фїнале деспре
органїсареа дефїнїтївѣ а Ппалелорѣ Молдова ші
Ромънія, аѣ денѣмїтѣ де дпшптерїдїї аї лорѣ,
спре а негодїа ші сѣзѣсетпа зіса конвенчїоне,
не зрѣтѣорїї :

Мѣрїа Са дпшпратѣлѣ Австріеї не дѣтнеалї
Іосїпѣ Алесандрѣ вароне де Хїзѣнер, декоратѣ
кѣ крѣчеа чеа маре а ордінеїлї дпшптрѣтескѣ
леонолдїнѣ, кавалерїз алѣ коронеї де фѣрѣ де
класа дптѣїа шчл., консіліарїлѣ сѣѣ актѣарїз
їнтїмѣ ші амбасадорѣ стрѣордінарїз ші дпшп-
терїтѣ ла Мѣрїа Са дпшпратѣлѣ Фрѣнцїлорѣ;
Мѣрїа Са дпшпратѣлѣ Фрѣнцїлорѣ не дѣтнїалї
Алесандрѣ комїте Колона Валевскї, сенаторїз
алѣ їмперїлѣї, декоратѣ кѣ крѣчеа чеа маре а
ордінеїлї їмперїале алѣ леїзїнеї де опѣре шчл.
мїнїстрѣлѣ сѣѣ ші секретарїз де статѣ дп дес-
пѣрѣзѣтѣлѣлѣ трѣбїлорѣ естерне;

Мѣрїа Са реѣїна репнѣлїзі зпїтѣ алѣ Брї-

*) Тестѣлѣ орїцінаре е фрѣнцїескѣ.

таніеі Марі ші Іберніеі пе преа опоратлѣ Ене-
рикѣ Рикардѣ Каролѣ коміте Ковлеі, вікомтѣ Дан-
ган, бароне Ковлеі перѣ (pater conscriptus) алѣ
ремнхлзі зпѣтѣ, метьрѣ ла консілізлѣ пріватѣ алѣ
Мѣріеі Сале британіче, кавалерѣ декоратѣ кѣ
крѣчае чеа таре а преа опораверѣлзі ordіne de
Баіѣ, амбасадорѣ стрѣордінарїѣ ші дшпзтерїтѣ
ла Мѣрія Са дшпзратлѣ Фрѣнчїлорѣ; Мѣрія Са
рецеле Прѣсіеі пе дшмнеалзі Масїмїліанѣ Фрїдерїкѣ
Каролѣ Франціекѣ коміте de Хацфелд-Вїденбѣрг
Шїонштаїн, кавалерѣ алѣ ordіn. редеокѣ влѣтѣ-
реде рошїѣ де класа дштѣїа кѣ фрѣнзе де стѣ-
жарѣ шчл., консіліарїлѣ сеѣ пріватѣ актзаре ші
трѣмїсхлѣ сеѣ стрѣордінарїѣ ші мініотрѣ дшпз-
терїтѣ ла Мѣрія Са дшпзратлѣ Фрѣнчїлорѣ;
Мѣрія Са дшпзр. тѣтзрорѣ Рѣсіелорѣ пе дшм-
неалзі ком. Павелѣ Кїселѣф кав. алѣ ordінілорѣ
Рѣсіеі, декоратѣ кѣ портретлѣ дзлѣ дш брїліанте
алѣ дшпзрацілорѣ Ніколаѣ ші Александрѣ II. шчл.
ажстателе сеѣ цїнераре, цїнерарїѣ de педес-
трїме, метьрѣ алѣ консілізлзі де імперїѣ, ам-
басадорлѣ сеѣ стрѣордінарїѣ ші дшпзтерїтѣ ла
М. Са дшпзр. Фрѣнчїлорѣ;

Мѣрія Са рецеле Сардініеі, пе дшмнеалзі
Салваторе маркісѣ de Вілатарїна, декоратѣ кѣ
крѣчае чеа таре а ordінелзі редеокѣ de С. С.
Мазрїціѣ ші Лазарѣ шчл. трѣмїсхлѣ стрѣордіn.
ші мініотрѣ дшпзтерїтѣ ла Мѣрія Са дшпзра-
тлѣ Фрѣнчїлорѣ;

Мѣрія Са дшпзратлѣ Ототанїлорѣ пе Мо-
хамед Фѣад Паша мѣшїрѣ ші vezїрѣ алѣ імпер-
рїлзі, декоратѣ кѣ ordініле імпер. Меджїдѣ ші
челѣ пентрѣ мѣрїте персоналї de класа дштѣїа
ші кѣ ordіn. мїлітаре шчл., мїністрлѣ сеѣ ап-
тзаре пентрѣ тревїле естерне,

карїї саѣ адзпатѣ ла конферїнце дш Парїсѣ,
ші авѣндѣ кѣ сіне дшпзтерїрїле, че се аеларѣ
дш формѣ ьлѣ ші кзвїнітѣ, аѣ стѣторїтѣ дїс-
пзочєчнїле зрѣтѣорїе:

Арт. 1. Прїнчїпателе Молдова ші Ротѣнїа
конотѣтїте de акш дшпїнте озѣ пѣшїреа de:

„Прїнчїпателе зпїте Молдова ші Ротѣнїа,“ ре-
тѣнїѣ сѣѣ сѣзєранїтатеа (сѣхѣтлѣ) Мѣріеі Сале
Сѣлтанѣлзі.

Арт. 2. Пе темейлѣ кзпїтлѣчєнїлорѣ, date
de Сѣлтанїї Баїазетѣ I., Махометѣ II., Селїмѣ I.
ші Солїманѣ II., кареле, регѣлѣндѣ реферїнце-
лорѣ кѣтрѣ дш. Пѣртѣ, констїтѣз автотомїа лорѣ
ші сѣлг дштѣрїте прїн шїї мѣлте хатїшерїфе
ші анѣме прїн челѣ дш 1834, дш конфермїтате
шїї дшколо кѣ артїкѣлїї 22 шї 23 дш трѣпта-
тлѣ, конкѣїатѣ ла Парїсѣ дш 30. Марцїѣ 1856;
Прїнчїпателе се ворѣ фолосї шї пе вїїторїѣ, сѣѣ
гаранцїа кѣлентїѣ (solidare) а пѣтерїлорѣ кон-
трѣптанцїї, de прївілеціеле шї імзпїтѣїїле, че ле
аѣ дш посесїїне.

Прїн зрѣтаре, Прїнчїпателе се ворѣ адмї-
ніотра лїберѣ шї ѣзрѣ нїче зпѣ аместекѣ дш
партеа дш. Порцїї, дштре марцїїїле стѣторїте
de пѣтерїте гарантѣїтаре дш кондедецере кѣ
кѣртеа сѣзєранѣ.

Арт. 3. Потестѣїїле пѣвлїче се ворѣ кон-
креде дш ѣїзкарє Прїнчїпатѣ зпїї дшпнїторїѣ шї
зпїї адзпѣрї, комїтѣсе прїн алецере. Дш тѣте
касѣрїле превѣзѣте дш конвенчїїнеа de фактѣ,
дшпнїторїлѣ шї адзпареа ворѣ лѣкра лаолалтѣ
кѣ о комїсіїнеа чєнтрале, комїтѣз амѣндзрорѣ
Прїнчїпателорѣ.

Арт. 4. Потестатеа есеокѣтѣоре се ва
есерчїта de кѣтрѣ дшпнїторїѣ.

Артїк. 5. Потестатеа леїслатїѣ се ва
есерчїта de кѣтрѣ дшпнїторїѣ, дшпзрєзпѣ кѣ
адзпареа шї кѣ комїсіїнеа чєнтрале.

Арт. 6. Леїїле de интересѣ спеціале пєн-
трѣ ѣїзкарє Прїнчїпатѣ, се ворѣ препара de кѣтрѣ
дшпнїторїѣ шї се ворѣ vota de адзпаре.

Леїїле de интересѣ комїтѣз пєнтрѣ амѣн-
дѣже Ппателе, се ворѣ препѣра de комїсіїнеа
чєнтрале шї се ворѣ vota de кѣтрѣ адзпѣрї,
кѣрора се ворѣ сѣѣштерне de дшпнїторї.

Арт. 7. Потестатеа жѣдекѣторєскѣ, есер-
чїтатѣ дш пѣмеле дшпнїторїлзі, се ва конкреде

официалорѣ депзмиці де джислѣ, фъръ ка чинева съ потъ фи скосѣ де съб жѣдекторіи сеї патралаї.

О леце ва отътори кондиціиале де адми-тере ши днаитаре дн маїстратъръ, лъндѣ де фндѣмжлѣ, апликарея прогресивъ а принципіалѣ де пестрѣмѣтаверитате.

Арт. 8. Принципателе ворѣ да Кърпеї съзеране знѣ тривѣтѣ апзаре, каре пентрѣ Молдова ва рещѣне стъторитѣ ла знѣ милионѣ ши чинчі сѣте де мii де леї, еар' пентрѣ Ромѣнія ла дѣсе милионе ши чинчі сѣте де мii де леї.

Двеститѣра о ва да домпиторіорѣ, ка ши пълъ акѣт, М. Са Сзатанлѣ.

Къртеа съзеранѣ се ва днцелене кѣ Принципателе дѣспре тѣсзреле де апзрареа теріторіалѣ лорѣ, дн касѣ де атакаре дн афарѣ ши еї і ва компете, дн концеленере кѣ Кърпале гарантѣторѣ, а днтрепринде тѣсзреле де лпсѣ пентрѣ рестѣверірея ордінеї, кѣндѣ ачѣста ар еї тѣрѣзратѣ.

Трѣнгателе днтрепѣчиварї, че се ворѣ днкоїа де кѣтрѣ Пѣрта съзеранѣ кѣ пѣтерїале стрѣїне, се ворѣ пѣтѣ аплика ши ла Принципате, ка ши пълъ акѣт, днтрѣ тотѣ, че пѣ ва атинѣ имѣнитѣїле лорѣ.

Арт. 9. Дн касѣ де вѣтѣмареа имѣнитѣїлорѣ Принципателорѣ, домпиторїї ворѣ рекърѣ ла пѣтереа съзеранѣ ши дакѣ ачѣста пѣ ар фаче дѣстлѣ рекѣтѣмѣїзнеї лорѣ, атзпчі ворѣ да, прин аценції лорѣ, рекѣтѣмѣїзнеа ла репрезѣнтанції пѣтерїлорѣ гарантѣторѣ дн Константінополе.

Домпиторїї ворѣ еї репрезѣнтанції ла Къртеа съзеранѣ прин аценції (канѣ-кіаїа), пѣскѣї молдовенї ор ромѣнї, карї пѣ ворѣ еї озвнші ла пиче о жѣредпчїзне стрѣїлѣ ши ворѣ еї примїдї де, кѣтрѣ Пѣртѣ.

Арт. 10. Домпиторіалѣ се ва алене, пе віедѣ, де кѣтрѣ адзпаре.

Арт. 11. Дн касѣ де ваканѣ ши пълъ ла інсталареа позлѣ домпиторіѣ, адміністрѣч-

пеа ва кѣдѣ дн тѣїале консіалїалї міністрїлорѣ, каре о ва есерчїта кѣ тотѣ дрептлѣ.

Аптивїтатеа лѣї кѣратѣ адміністративѣ, се ва тѣрѣїні ла еспедиїїзнеа лѣкрѣїлорѣ, фъръ ка елѣ съ потъ депѣрта офїціації, де кѣтѣ пѣмаї пѣнтрѣ вр'знѣ делпѣтѣ констѣтатѣ де жѣдекторіѣ.

Дн ачестѣ касѣ, консіалїалѣ ва днгрїжі пѣмаї дн модѣ провісоріѣ пентрѣ съплїнїрея лорѣ.

Арт. 12. Декѣтѣва ваканѣа с'ар днтѣм-пла дн тїмплѣлѣ кѣндѣ адзпареа е лаолалѣ, атзпчі еа дн 8 зїле ва кѣтѣ съ фїѣ днченѣтѣ аленереа домпиторіалѣ. Де пѣ ва еї стрѣїсѣ, се ва конкѣтѣма пѣмаї декѣтѣ, ка съ се стрѣїлѣ дн 10 зїле. Еар' дакѣ адзпареа ар еї дѣсѣїпцатѣ, атзпчі дн термінѣ де 15 зїле се ва днчене аленереа дн поѣ, ши адзпареа чеа пѣзѣ се ва стрѣїлѣ еарѣшї дн 10 зїле. Дн челе опѣтѣ зїле, зрѣтѣторѣ дѣпѣ стрѣїлѣереа еї, ва кѣтѣ съ фїѣ пѣрчѣсѣ ла аленереа домпиторіалѣ.

Пентрѣ ка съ се потъ фаче аленереа, ва еї делпсѣ ка съ се фїѣ адзпатѣ треї дн патрѣ лѣрѣї але метѣрїлорѣ днскрїшї. Дн каслѣ, кѣнд аленереа пѣ с'ар еї фѣзѣтѣ дн челе опѣтѣ зїле, адзпареа ва днчене аленереа дн а пѣза зї ла амеазї, фъръ де а лѣа дн консідерѣїзне пѣтерѣлѣ метѣрїлорѣ адзпаці.

Двеститѣра се ва чѣре ка ши пълъ акѣт, ши се ва да челѣ тѣлѣтѣ дн термінѣ де о лѣпѣ де зїле.

Арт. 13. Фїѣкаре се ва пѣтѣ алене де домпиторіѣ, каре ва еї де 35 де анї, фїїз алѣ знїї пѣрїпте пѣскѣтѣ молдованѣ ор ромѣнѣ, ши со ва пѣтѣ лѣїтїтїма кѣ аре знѣ венїтѣ фндзаре де 3000 де галбїнї, прекѣт ши кѣ а фостѣ 10 анї дн офїчїѣ пѣлїкѣ, ор кѣ а фостѣ метѣрѣ алѣ адзлѣрї.

Арт. 14. Домпиторіалѣ ва гѣберпа лаолалѣ кѣ міністрїї депзмиці де елѣ. Елѣ ва днтѣрї ши ва промѣлга лѣїїле ши ши ва пѣтѣ реѣїа апровареа. Елѣ ва авѣ дрептлѣ де а іѣрта

ші а дѣлѣніи педѣселе криминалі, фъръ де а пѣтѣ дѣтревѣні дѣтр'алѣ модѣ ла администра- реа дрептъѣі.

Елѣ ва препъра леѣле, де интересѣ спе- ціале пентрѣ Принципатѣлѣ сеѣ ші анѣме пре- калкѣлѣрїле (бѣѣтете) ші ле ва свѣштерне а- дѣлѣреї спре десѣатере.

Джисѣлѣ ва депѣмі офїціаѣі пентрѣ адмі- нїстрѣѣїнеа пѣлїкѣ ші ва да ордіѣѣїніле де ліпѣ пентрѣ есекѣтареа леѣлорѣ.

Лїета чївіле а фїѣѣлѣрї домпнорїѣ се ва вота де адѣнаре, одатѣ пентрѣ тотѣдеаѣна, ла дѣчепѣлѣ аптївїѣѣї лї.

Арт. 15. Орѣ аптѣ се ва да де кѣтрѣ домпнорїѣ, ва кѣѣта сѣ фїѣ конѣрасемпнатѣ де респѣтївї мїністрї. Мїністрїї ворѣ фї респѣ- зѣторї пентрѣ вѣѣѣмареа леѣлорѣ ші маї алесѣ пентрѣ ресїпїреа аверїлорѣ пѣлїче.

Еї се ворѣ жѣдека де дѣалта кѣрте жѣде- кѣторѣскѣ ші де касаѣїне.

Траѣереа ла жѣдекатѣ, се ва фаче де кѣ- трѣ домпнорїѣ сеѣ де кѣтрѣ адѣнаре.

Пѣнереа сѣѣ акѣсѣ а мїністрїлорѣ пѣ се ва пѣтѣ пропѣѣїа де кѣтѣ кѣ о мажорїтате де дѣѣе дїн треї пѣрѣї, а мемѣрїлорѣ пресїаѣї.

Арт. 16. Адѣнареа елептївѣ се ва алеѣе пе 7 ані дѣ фїѣкаре Принципатѣ, дѣ конѣормї- тате кѣ дїспѣсеѣїніле пентрѣ алеѣере, адаѣсе ла конѣенѣїнеа де фадѣ.

Арт. 17. Адѣнареа се ва конѣїѣта де домпнорїѣ ші се ва стрѣѣе дѣ фїѣкаре аѣ дѣ Дѣмінека чеа дїн тѣѣ дїн Дѣѣемѣре.

Фїѣкаре перїодѣ ордінаре де шедїнѣе, ва ѣїне треї лѣне.

Дѣ каосѣ де ліпѣ, домпнорїѣлѣ ва пѣтѣ пролѣѣї шедїнѣа. Джисѣлѣ ва пѣтѣ конѣїѣта адѣнареа ла шедїнѣ стѣрѣордінаре, ор о ва пѣтѣ десѣаче. Дѣ каосѣлѣ дїн зрѣѣ, ва фї де- торѣ а конѣїѣта о адѣнаре пѣѣѣ, каре ва кѣѣта сѣ се стрѣпѣ дѣ рѣстїпѣ де 3 лѣне.

Арт. 18. Метрополїтѣлѣ шї епїскопїї дїе-

чесанї ворѣ фї кѣ тотѣ дрепѣлѣ (ipso jure) мемѣрїї ла адѣнаре.

Прешедїнѣа дѣ адѣнаре о ва авѣ метро- полїтѣлѣ.

Вїчепрешедїнѣї шї секретарїї се ворѣ алеѣе де кѣтрѣ адѣнаре.

Арт. 19. Прешедїнтеле ва стѣторї конді- чїїніле, сѣѣ карї сѣ се пѣтѣ адміте пѣлїкѣлѣ ла шедїнѣе, аѣарѣ де касѣрїле де есѣепѣїні, превѣѣѣте дѣ регѣлѣѣѣїлѣ дїн лѣѣпѣрѣ, алѣ адѣлѣреї.

Прїн дѣгрїѣреа прешедїнтелѣї, се ва ком- пѣне десѣре фїѣкаре шедїнѣѣ кѣте зпѣ прочесѣ верѣале сѣмарїѣ, каре се ва пѣлїка дѣ газета офїціале.

Арт. 20. Адѣнареа ва десѣате шї вота проїентеле де леѣї, че 'ї се ворѣ пресѣїта де кѣтрѣ домпнорїѣ. Еа ле ва пѣтѣ дѣдрѣпта, обсерѣѣндѣ рѣстрѣѣѣереа дїн артїкѣлѣ 36, стѣ- торїтѣ дѣ прївїнѣа леѣлорѣ де интересѣ ком- пѣнїѣ.

Арт. 21. Мїністрїї, кїарѣ де пѣ ар фї мемѣрїї аї адѣлѣреї, тотѣшї ворѣ пѣтѣ фї де фадѣ шї ворѣ пѣтѣ лѣа парте ла десѣатереа леѣлорѣ, фърѣ дѣсе де а пѣтѣ фї пѣрѣташї ла вotare.

Арт. 22. Бѣѣетѣлѣ венїтелорѣ шї алѣ ес- пенселорѣ, прегѣтїтѣ дѣ тотѣ аѣлѣлѣ, пентрѣ фїѣ каре Принципатѣ, де кѣтрѣ домпнорїѣлѣ респѣ- тївѣ шї свѣштерпѣтѣ адѣлѣреї, каре 'лѣ ва пѣтѣ дѣдрѣпта, пѣ ва авѣ валѣре деплїнѣ, де кѣтѣ дѣлѣ че се ва вота де адѣнаре.

Дѣѣѣѣѣ бѣѣетѣлѣ пѣ се ва фї вотатѣ ла тїпѣлѣ сеѣ, потестатеа есекѣѣтѣоре ва дѣгрїѣї пентрѣ ліпселе статѣлї, дѣ конѣормїтате кѣ бѣѣетѣлѣ дїн аѣлѣлѣ трекѣтѣ.

Арт. 23. Фонѣѣрїле дїѣерїте, че прове- нїрѣ пѣлѣ акѣт дїн касе спеѣїалї шї десѣре карї дїспѣсѣ пѣлѣ акѣт гѣѣернїлѣ сѣѣ тїѣлї дївершї, ворѣ кѣѣта сѣ фїѣ кѣпрїнсе дѣ бѣѣетѣлѣ ѣїнераре алѣ венїтелорѣ.

Арт. 24. Дѣкеіереа дефинітивъ а компъ-
тѣлѣ ва кѣта съ се пресѣжте адѣнѣреі чедѣ
мѣлѣ дѣ рестіупѣ де доі ані, дела дѣкеіереа
ѣіѣкѣрѣі періодѣ де адміністрѣчісне.

Арт. 25. Ніче знѣ феліѣ де даре нѣ се
ва пѣтѣ дѣпѣсне, ніче нѣ се ва пѣтѣ стрѣжне
ѣѣрѣ дѣвоіереа адѣнѣреі.

Арт. 26. Прекѣт тѣте леціле де интересѣ
комѣнѣ сѣѣ спеціале ші регѣлѣмѣнтеле де ад-
міністрѣчісне пѣвліче, ашеа ші леціле фінанціарі,
се ворѣ пѣвліка дѣ газета офіціале.

Арт. 27. Комісіѣнеа чентрале ва решедеа
дѣ Фокшені. Еа ва фі комѣсѣ дін 16 мем-
вріі, опѣ дін Молдова ші опѣ дін Рѣмѣніа.
Патрѣ се ворѣ адеце де фіѣкаре домпіторіѣ
дінтре мемвріі адѣнѣреі, сѣѣ дінтре персѣнеле,
карі аѣ фостѣ дѣ офіціе дѣпалте дѣ цѣрѣ, еар'
патрѣ се ворѣ адеце де кѣтрѣ фіѣкаре адѣнаре
дін сінѣлѣ сѣѣ.

Арт. 28. Мемвріі комісіѣнеі чентралі ворѣ
авѣ дрепѣ а лѣа парте ла адецереа домпіторі-
ріѣлѣ дѣ адѣнареа, де каре се ворѣ фі цінѣндѣ
дѣпшії.

Арт. 29. Комісіѣнеа чентрале ва фі пер-
маненте. Кѣ тѣте ачесте, кѣндѣ і ворѣ кон-
чедѣ лѣкрѣріле, се ва пѣтѣ амѣла не зн тімѣѣ,
каре дѣсе нѣ ва пѣтѣ трече нічі одатѣ песте
патрѣ лѣне.

Тімѣлѣ де лѣкрѣ алѣ мемврілорѣ еі, пен-
трѣ фіѣкаре Прінціпатѣ, фіѣ денѣміді де кѣтрѣ
домпіторіѣ ор фіѣ адеші де кѣтрѣ адѣнаре, ва
ціне нѣмаі пѣлѣ кѣндѣ ва дѣра леціслатѣра.

Кѣ тѣте ачесте, апіѣвїтатеа мемврілорѣ нѣ
ва дѣчета пѣлѣ кѣндѣ нѣ ворѣ дѣтра мемвріі
чеі ноі.

Дѣ касѣлѣ, кѣндѣ мѣндатѣлѣ амѣндѣрѣрѣѣ
адѣнѣрілорѣ ар дѣчета тотѣдеодатѣ, атѣнчі, ла
дескідереа адѣнѣрілорѣ челорѣ нѣсе, комісіѣнеа
чентрале се ва редѣноі дѣ тоталїтате, пентрѣ
амѣндѣсе Прінціпалеле.

Дѣ касѣ де десѣінѣареа зноіа дінтре адѣ-

нѣрі, редѣноіереа нѣ се ва фаче де кѣтѣ нѣмаі
ла ачеі мемвріі аї комісіѣнеі чентралі, карі се
цінѣ де Прінціпатѣлѣ, а кѣрѣ адѣнаре ва фі де
алесѣ дін ноѣ.

Мемвріі ешіді, се ворѣ пѣтѣ еарѣші адеце.

Арт. 30. Фѣкѣчісілѣ де мемврѣ алѣ ко-
місіѣнеі чентралі ворѣ фі саларїзате.

(Ва зрѣма.)

Paralelismu italo-romanu.

(Capetu dia Nrii tr.)

13. Doue inimi sorioare. (Due anime sorelle.)

14. Sentu ca radiele ardietore. (Sono come
raggi ardenti.)

15. Ce din sore vesel plecu. (Che dal sole
liete si spiccano.)

16. Si prin neguri dese trecu. (E per nu-
goli densi passano.)

17. S'in vezduh se retacescu. (E nell' aere
si separano.)

N o t e.

Versu 15. Sore pentru sole (ital.) Stramtu-
tatiunea lui Iin r succede asemenea in dialectulu
friulanu, ce dice soarele. Vesel. Vorba paleo-
slovenica (V. Miklosich), „Lexicon linguae slove-
nicae veteris dialecti.“ Viena 1850), ce e in tote
idiomele slave. Astadi romanii, cari curatiescu
limb'a'loru o au esilatu, si in loculu ei punu ila-
ritate, alegeze, voiste. — Vedi Bobb
„Vocabulariu rumanescu, latinescu si ungurescu
(Clus 1822, Tom. II, appendice); si Eliade, „Vo-
cabulariu de vorbe streine in limb'a romana.“ —
Bucuresci 1847, ad voc. Plecu, adeca: a incon-
via, a instramba, dară si cu intielesulu a se desbi-
na, desparti.

Versu 16. Si, conjunctiunea e (ital.); in
limb'a bulgara asemenea se dice si; limb'a antica
franceza aplecă si pentru et. „Nicolette est une
captive . . . si l'ai levée . . . , si l'ai nourie.“ —
Orell, „Altfranzösische Grammatik,“ Zurigo 1830,
p. 344.

Versu 17. Vezduh 9). In limb'a russa si in

18. S'apoi ear' se intalnescu. (E poi di bel nuovo ai ritrovano.)

N o t e.

cea ilirica insemneaza aeru. Radecin'a e duh suffare, spiritu. Retacescu era nesciintia alu deduce dela verbulu paleoslovenicu, Rastaviti, a desparti; dar' vorbariulu lui Bobb dicundu Retacescu, séu Recedescu 10), e manifesta origina latina cu semnificatiunea de a se desparti. Se lege in Celsu (8, § 7) fragmentum a fragmento recedit.

Versu 18. Apoi, semnifica postea, in limba antica spaniola a pos. Ear, iterum. Intalnescu 11), verbu carui-a fú prefapta prepusestiunea in, avendu inca si verbulu simplu talnescu. E manifestu ca purcede dela magiarulu találni, a afla, a inveni. Találkozni e in vorbariulu lui Dankowsky („Kritisch-etymologisches Wörterbuch der magyarischen Sprache“, Pressburg 1833), tradusu prin: mit Jemanden zusammenkommen.

9) Cuventulu: duh = Gespenst, e identicu cu: dusius alu Galiloru: „Quosdam Daemones quos Dusios Galli nuncupant“, Aug. de civ. Dei XV, 23.

10) Retacire. Acestu cuventu stá in strensá legatura cu: ortacire. Curespundu intru tóte ital. Attaccare, rattaccare, distaccare, staccare. In dialectulu comascu verbulu: tacà, semnifica: attaccare, congiungere cosa a cosa. Cuvintele francese: tâche, tâcher, attacher attaché sentu totu de aceia-si sorte. Dialectulu engadinu posiede: attachò = anhänglich. Attacai, din dialectulu sardinu, are intielesulu de: unirsi con alcuno per paura. Apoi in dialectulu romagnolu: atachés, inseamna: affezionarsi, attaccarsi per affetto, per amicizia. Cuventulu nostru: ortacire s'a formatu au din ital.: rattaccare, intorcunduse particea-u-a: ra in ar, precum avemu: ardicare si radicare; si in dialectele Italiei se stremuta fórtè adese: ra, re, ri, in ar; d. e. ardupiè = raddoppiare. Au s'a formatu cuventulu nostru: ortacire, din: ad-tacare, stremutanduse: ad in ar, caci asia facuramu din lat.: admisarius = armesariu. Pre acestu drum ni se dechiareaza fórtè bine etimologia dela: re-tacire. Recedescu pentru retacescu nu cunosce limba nostra.

11) Intelnescu—nire, se dice in Banatu si: antenire. S'a formatu acestu cuventu numai din lat.: ante, au din: ante si ire? Liter'a n se vede a fi intrepusetiune efonica? —

Dupa analiza aceasta etimologica, se mai respica Dlui autorulu canzonei acesteia in urmatoriulu modu: „Aceasta tradutiune din litera in litera, dupa geniulu diversu alu amenduroru — idiomi, nu póte decatu ascunde multimea frumsetieloru ale originalului, pentru aceia io credu nu fora folosu a fi, urmandu lui Alesandri insusi in tralucerea ce o facú in limba francesa de alte cantecó de elu culesse, de a da originalului o tradutiune mai pucinu servila, prin carea i s'ar puté da unu mai bunu vestmentu italianu.“ Eaca tradutiunea:

Fronda verde di mughetto. Io aveva una cara, amore vole sorella, che cantava soavemente, nata sotto i raggi di un fulgido sole.

Ahi di me! Ahi di lei! Dalla mia piu tenera infanzia non l'ho piu veduta; ché un triste destino ci oppresce.

Ma in onta al fato noi saremo sempre sorelle; il dolore della separazione è sempre vivo in noi, nè può il sangue mutarsi in acqua.

Due anime gemelle sono come due raggi ardenti che lieti si partono dal sole, passano per nugoli densi, si separano nell'aria e poi tornano ad abbracciarsi e congiungersi.

Mai de parte legemu inca: „Conceptulu ce formeaza cuprinsulu acesteia frumoasa cauzone se afla prin intemplanare repetatu in alte. Eaca o strofa ce estragu din unu altu cantecu romanu“:

Glas de sora, glas de frate, (Voce di sorella, voce di fratello)

Trecu hotara departate (Traversano regioni separate)

Si s'aduna, se inpreuna (E si adunano, e si congiungono)

Ca doue radie de luna (Come due raggi di luna.)

Tradutiune.

Notavoi cá glas 1) e vorba slava, indicundu

1) Limba italian. are: chiasso = Gärm, Götöse, nemtiesce. Diez, in vorbariulu pomenitu, deduce aceasta vorba dela proventialulu: clas = Gschrei, alaturandui cuventulu irl.: glas = Wehflage, pre carelu asemeneaza Pictet p. 70, cu sanscrit.: hlas. Se mai adauga acestora etimologii lat.-grec.: glosa = Junge, Sprache, etc. gr. κλαζειν, γλαζειν, si fr. clatir, vechiu: glatir.

cuventu, sunetu ce e omofonu cu francesculu glas — le glas funèbre — mai multu de catu classicum alu lui Menagiu: clamor alu lui Barbazan, au clangor alu altora. Hotar 2) e dela magiarulu hatar, margina, teritoriu, si e vorba pre carea Eliade vre se o esilise spre ai suroga confine. Inpreuna, dupa vorbariulu in patru limbe de prechiarri Klein si Petru Maioru (Buda 1825), va se deduca dela latinulu in, prae, et unum.

In fine Dlui Cav. Giovenale Vegezzi-Ruscalla, acestu barbatu de merite si propagatorulu limbei romanesci in apusu, rostese cu insufletire si multa consecuintia in urmatorele: „Au reu nemerescu, au aceste versuri voru se demustre prea alesulu intiesu poeticu a acelora indepartati frati ai nostri dela Dunare, dela Marea neagra si dela Carpati.“ — „Noi, incatu sciu eu, nu avemu,“ vorbesce contra ginerescu, „cantece populare, cari pomenescu despre fraternitatea amendurora natiuni. In evenimintele barbarice, cari deramara imperatia romana perduramu aducerea aminte de acei ai nostri, ce Traianu conduse spre re'npopularea Daciei. Acum candu batalia din 1855, la carea luá Piemonte asia gloriosa parte, avú de resultatu ca se ne ceara la congresulu ce avu se reguleze sortea Principatelor Moldo-Romaniei; candu aceasta amestecare politica ne conduse a ne ocupa cu interesele si viitorulu loru, e datorintia pentru Italiani de a studia istoria, limb'a, literatura si aspiratiunele loru, si dintre tote a pricepe unde sentu de re'noitu si unde de restrinsu legamintele de sange, cari ne leaga de ei.“

„Eu din partemi, cu pucinetatea midilóceloru mele, sentu mai multi ani de candu nasuescu spre acestu scopu. Cei tineri, cei mai bine eruditi de catu mine, cei puternici sentu obligati a face mai multu.“

Acestu stralucitu barbatu italianu a publicatu mai multe brosiurele in interesulu nostru, dintre cari una e intitulata: „Cenno sull' utilità della ca-

2) Cuventulu: hotaru se vede a custa din doue parti, adeca: ho si tar'. In: taru, se vede: tara, tiara. Tèra, in dialectulu comascu semnifica: vilaggio, paese, provincia, terrenno. In idiomele celtice din Caled. si Irland. e cuventulu: teor = limite. (??)

tedra di lingue neo-latine comparate, aceasta e de mare importantia pentru noi, si merita separata lauda. Insa dintre tote scriptele acestuia barbatu de stima mai interesante sentu „schitiile biografice“ despre romanii literati vienti, ce se tiparescu in jurnalele din Turinu, Mediolanu si Florentia. —

M.

ZI 'NTYI APRILŬ.

Azi krezis k ferye ferye
Kz minyisni m'ois lyda,
Shi kz glame de nimik
Poty pe tody a desofya.
Dap avia amz kskaty tgra
Ka sy spnyz kze cheva,
Kz ndaty-mi gbeseky zra,
Shi dmi ziche chine-va:
Domnye! iady ceama vine;
Ez vdz k te ley de mine.

De amz zicŭ, prekym ce ziche
Dn zi 'ntyi a dy Aprilŭ,
Kzm kz deara e ferye,
De shi mlyi szty dn essiz;
Asha vorby n-i ertaty,
Kiarz de amz kzyet kzyatŭ.
Polycyzkz vine ndaty
Shi dmi ziche 'noryatŭ:
Domnye! iady ceama vine;
Te mai zyt shi la mine.

Dak'amz zicŭ, kz oare kare
Denzaty n sztye-a skri
Shi kz merce 'n Adzpare
Nyam penty a szvskri;
Chelz dntyz che m 'ntylente
Mi ce zyt mnyosŭ,
Shi dn kale mz opreshy
De dmi ziche feryosŭ:
Domnye! iady ceama vine;
Nz te toty lega de mine.

De amz zicŭ kzm kz dzranz
De-apendami este 'mlyatŭ,
Shi kz de-aszpripri szrtanz
Nz mai poate fi skzpatŭ;

Denșinată mă vâdă dândă
 Ca hoț, ca țărzърторіа;
 Ши кз гзра днспзматъ
 Мъ 'нгрозеште-зпѣ дрегъторіа.
 Domnule! iați ceama vine
 K'oix vâga ne drakъ 'n tine.

De amă zică kъ 'n trivzname
 Сънтѣ ждекъторі коцкарі,
 Карі штіѣ два парале
 Ши рвшфетері кътѣ de marі;
 Мъ трезескѣ kъ'mі kade 'n спате
 Зпѣ прочесѣ не аштепнатѣ
 Ши мъ вѣдѣ кз псдрептате
 Осжндігѣ ші десъркатѣ;
 Ши дмі зиче оаре чине:
 Те маі леѣ de-акзм de mine?

De amă zică kъm kъ кзтаре
 Dantъ are-аморесаѣ,
 Ши кз тотѣ копідзлѣ аре
 Къте доіспрезече таѣ;
 Мъндръліѣ чеа шіреатъ
 Лешімъ de шенте орі
 Ш'а еі патімъ 'пфокатъ
 Мі-о аратъ кз фіорі:
 Ах! ingrаtъле, вѣдѣ vine
 Къ-і съ мъ оторі не mine.

Че пѣкате, че пѣкате!
 Съ п'аиві капѣ ка съ ворвешті,
 Макар азі кпндѣ сънтѣ ертате
 Мінчизні, глзте ші повешті.
 Фанте реле, фанте вѣне,
 Дн дешертѣ съ спзпѣ воескѣ.
 Адевѣрѣ, мінчизні, de-оіх спзпѣ,
 Тотѣ невоіа дмі гъсескѣ.
 Вине, фраѣлорѣ! преа vine!
 De-акзм в'оіх ворві de mine.

Літературъ. Кърці. Журнале.

Дн. Георгіе Іоаніде, зпзлѣ дін чеі маі де
 фрънте лібарі дін вечіа цѣрѣ рідікѣ маі де-
 къркндѣ о пльнсоре амарѣ асѣпра челеі маі
 деопертѣре пепъсѣрі, кз кареа се пѣртъ пѣ-
 влікзлѣ ромънескѣ кътрѣ тотѣ фелзлѣ де про-
 дъкте літерарі къте есѣ дн лімба ромънѣ, вѣне
 реле, штіпдѣіѣче сѣѣ белетріѣѣче, поліѣѣче сѣѣ
 релеѣіосе, тотѣатѣта. Дн. Іоаніде репеді аѣе-
 отъ а са пльнсоре дн врео доі прі аі „Наѣіо-
 палзлі“, дъпъче днкъ ші дн а. 1857 длз вѣ-
 зсерътѣ нешлзлзмітѣ кз чеа че дн Европа
 се взмеште комерѣіх де кърці. Нзмітзлѣ лі-
 барѣ адаоѣ дитрѣ амърѣчзнеа сѣфлетзлі сѣѣ,
 кзткъ мзлді літераді, літераторі, ділетанѣі, а-
 таторі (de літературѣ) сѣѣ къm ле маі зікѣ
 длорѣ не ла Бзкрешті, дн аніі дін зрмъ не
 маі стъндѣі de не капѣ, длѣ дндзплекарѣ ка
 сѣ'ші днгрѣне зпѣ кзвіталѣ маре, дн тіптріреа
 маі мзлторѣ фелзрі de кърці, де каре акзм „дн
 цешъ magazinеле“, прекзм се еспрімъ дзі, пеп-
 трѣкъ нз і ле кзмпърѣ німіні.

Ноі рекзпѣштемѣ адевѣрзлѣ пльнсоріі дзі
 Іоаніде дитрѣ тотѣ пзтереа кзвжпгзлѣ; штімѣ
 адікѣ фѣрте вине, кзткъ німікѣ дн лзше нз се
 вінде маі рѣѣ ка кърціле ші жърнале; ашеа, че
 съ аскъндемѣ бола, не фаѣѣ кз еа: продѣктело
 спірітзлі маі закѣ днкъ сѣѣ влѣстѣмзлѣ дес-
 преѣзіріі; еле днсъ сѣнтѣ тотѣ одатъ марѣре
 фіорѣсе а ле градзлі de кзлѣтрѣ, не каре се
 афлѣ „глѣтеле“ пѣстре. Ла ноі нз пзмаі нз се
 кзмпърѣ кърці ші жърнале, чі de ар фі ачелеаш
 дін черѣ кзззте, ші de леа і да дн дарѣ, нз се
 чітескѣ, пептрѣ кз — сѣнт ромънешті.
 Ашеа. —

Чі аѣестъ матеріѣ есте мзлѣ маі імпортан-
 татъ, декътѣ съ нз меріте зпѣ артікулѣ дн-
 адінсѣ, кареле съ о десече пълъ ла фзндѣ. Нз-
 маі еаръш съ се афле каре сѣ'лѣ чітескѣ ші
 не ачела. —

Б.